

**Sveučilište u Zagrebu
Fakultet elektrotehnike i računarstva**

Plan izrade nacрта norma i popratne dokumentacije

Isporuka 4

Verzija 2.2

Zagreb, 2009.

Izradili:

Dr.sc. Zoran Bohaček
Mario Brčić, dipl.ing.
Prof. dr.sc. Krešimir Fertalj
Prof.dr.sc. Nikola Hadjina
Prof.dr.sc. Damir Kalpić
Prof.dr.sc. Mario Kovač
Dr.sc. Ivan Magdalenić
Prof.dr.sc. Zoran Skočir
Ranko Smokvina, dipl.oec.
Doc.dr.sc. Boris Vrdoljak

Voditelj Projekta:

Prof.dr.sc. Damir Kalpić

Odgovorna osoba:

**Dekan Fakulteta elektrotehnike
i računarstva**

Prof.dr.sc. Vedran Mornar

Dozvola uporabe:

Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 3.0 Hrvatska

Slobodno smijete:

- **dijeliti** (umnožavati, distribuirati i javnosti priopćavati djelo),

Pod sljedećim uvjetima:

Imenovanje (morate priznati i označiti autorstvo djela na način kako je specificirao autor ili davatelj licence; (ali ne način koji bi sugerirao da Vi ili Vaše korištenje njegova djela imate njegovu izravnu podršku).

Nekomercijalno (ovo djelo ne smijete koristiti u komercijalne svrhe).

Bez prerada (ne smijete mijenjati, preoblikovati ili prerađivati ovo djelo).

- U slučaju daljnjeg korištenja ili distribuiranja morate drugima jasno dati do znanja licencne uvjete ovog djela.
- Od svakog od gornjih uvjeta moguće je odstupiti, ako dobijete dopuštenje nositelja autorskog prava.
- Ništa u ovoj licenci ne narušava ili ograničava autorova moralna prava.

Cjelovit tekst dozvole nalazi se na :

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/hr/legalcode>

Sadržaj:

0. SAŽETAK	5
1. PLAN AKTIVNOSTI REALIZACIJE PROJEKTA	5
1.1. Mrežni plan	5
1.2. Zaključak	7
2. PLAN REALIZACIJE OKRUGLOG STOLA	8
2.1. Sadržaj okruglog stola.....	8
2.1.1. Pripremni dio	8
2.1.2. Raspored okruglog stola	9
2.2. Završni dio	9
2.3. Mrežni plan realizacije Okruglog stola	10
3. LANAC VRIJEDNOSTI OBJAVE REFERENTNIH INFORMACIJSKIH MODELA I SPECIFIKACIJA	11
4. PREPORUČENE NORME	12
5. MREŽNI PLAN UVOĐENJA E-POSLOVANJA	23
6. ZAKLJUČAK	24

0. Sažetak

Temeljem **Studije normizacije u e-Poslovanju, Metodološkog priručnika za evaluaciju i Presentacije i okruglog stola** predlažu se preporučene norme za e-poslovanje u Hrvatskoj i plan aktivnosti na izradi nacrtu norma. Na Portalu za elektroničko poslovanje bit će izloženi obrazovni materijali o normama i tekstovi za njihovu prezentaciju. Obuhvaćaju međunarodne norme prihvaćene u međunarodnim normizacijskim tijelima koje se predlažu za prihvaćanje odgovarajućem tehničkom odboru Hrvatskog zavoda za norme, otvorene norme koji su prihvaćeni u okviru nezavisnih normizacijskih tijela, koje treba u cijelosti prevesti na hrvatski i javno objaviti i odabrane preporučene *de facto* norme prihvaćene u stvarnosti zbog raširenosti aplikacija ili uređaja koji ih primjenjuju. Predlaže se da prije prihvaćanja svaka od norma treba biti ugrađena na referentnoj instalaciji u Hrvatskoj.

1. Plan aktivnosti realizacije projekta

1.1. Mrežni plan

Prilaže se mrežni plan koji je na početku ovog projekta odražavao očekivanu realizaciju.

Microsoft Project

File Edit View Insert Format Tools Project Collaborate Window Help

Type a question for help

No Group

Show Arial 8 B I U

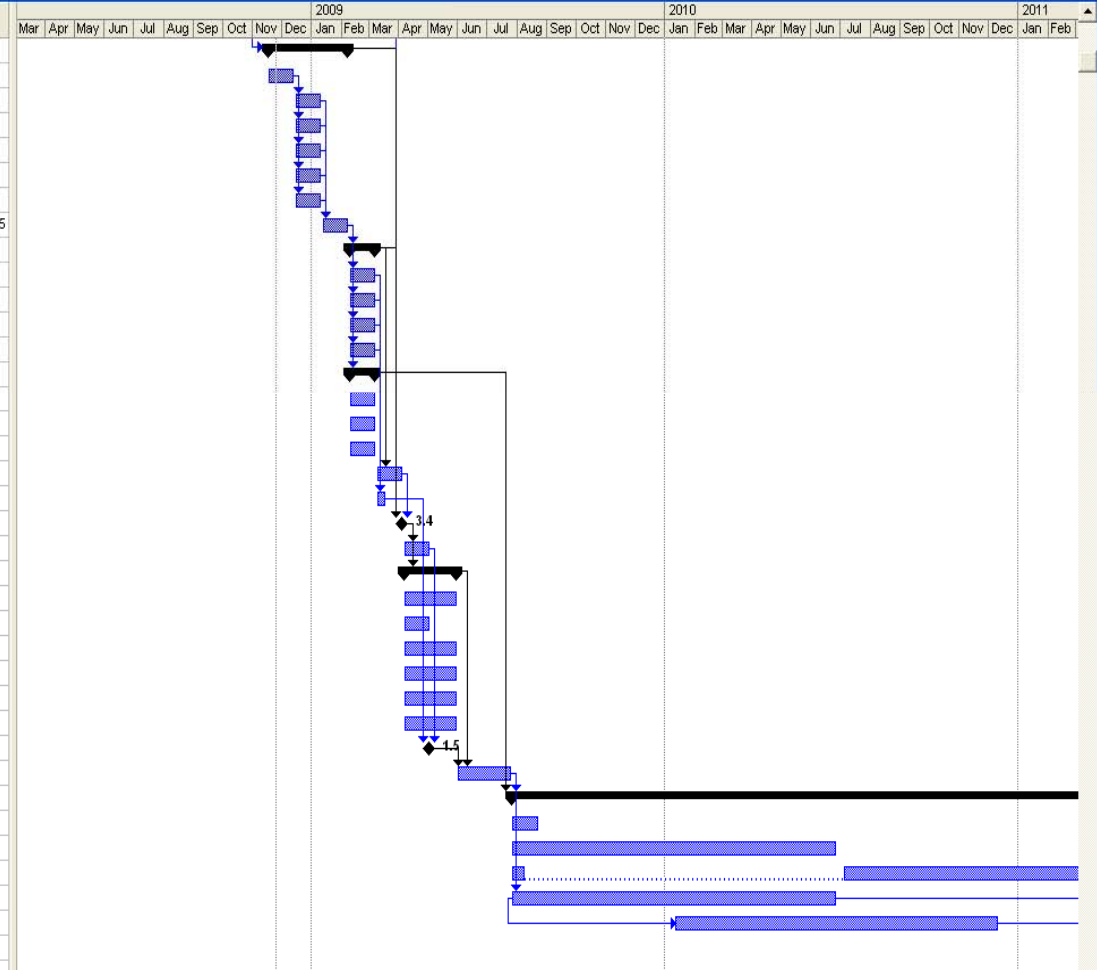
All Tasks

Tasks Resources Track Report

Adjust Dates Analyze Timescaled Data in Excel... Copy Picture to Office Wizard PERT Analysis Visio WB5 Chart Wizard XML Reporting Wizard

Isporu4_V2_0.mpp

ID	Task Name	Duration	Start	Finish	Predecessors	Successors
2	Izučavanje normi	60 days	Mon 17.11.08	Fri 6.2.09	1SS	20
3	Upoznavanje pravila normiranja	1 mon	Mon 17.11.08	Fri 12.12.08		4,6,8,7,5
4	EU norme	1 mon	Mon 15.12.08	Fri 9.1.09	3	9
5	Ostale međunarodne norme	1 mon	Mon 15.12.08	Fri 9.1.09	3	9
6	HR norme	1 mon	Mon 15.12.08	Fri 9.1.09	3	9
7	Odabir otvorenih standarda	1 mon	Mon 15.12.08	Fri 9.1.09	3	9
8	De facto standardi	1 mon	Mon 15.12.08	Fri 9.1.09	3	9
9	Odabir preporučivih normi	1 mon	Mon 12.1.09	Fri 6.2.09	4,6,7,8,5	11,13,14,10,12,15
10	Stavke e-poslovanja	20 days	Mon 9.2.09	Fri 6.3.09	9	20;19
11	e-katalozi	1 mon	Mon 9.2.09	Fri 6.3.09	9	21
12	e-naručivanje	1 mon	Mon 9.2.09	Fri 6.3.09	9	21
13	e-fakturiranje	1 mon	Mon 9.2.09	Fri 6.3.09	9	21
14	e-plaćanje	1 mon	Mon 9.2.09	Fri 6.3.09	9	21
15	Analiza pametnih kartica	20 days	Mon 9.2.09	Fri 6.3.09	9	32;20
16	Iksice	1 mon	Mon 9.2.09	Fri 6.3.09		
17	e-indeks	1 mon	Mon 9.2.09	Fri 6.3.09		
18	Iskustva u zdravstvu	1 mon	Mon 9.2.09	Fri 6.3.09		
19	Prijedlog referentnih instalacija	1 mon	Mon 9.3.09	Fri 3.4.09	10	20
21	Portal	7 days	Mon 9.3.09	Tue 17.3.09	11,12,13,14	23
20	Okrugli stol	0 days	Fri 3.4.09	Fri 3.4.09	2,1,10,19,15	24,22
22	Popularizacijski i nastavni materijali	1 mon	Mon 6.4.09	Fri 1.5.09	20	23
24	Referentne instalacije e-poslovanja	40 days	Mon 6.4.09	Fri 29.5.09	20	31
25	e-bankarstvo	2 mons	Mon 6.4.09	Fri 29.5.09		
26	e-Charter	1 mon	Mon 6.4.09	Fri 1.5.09		
27	Agrokor?	2 mons	Mon 6.4.09	Fri 29.5.09		
28	Podravka?	2 mons	Mon 6.4.09	Fri 29.5.09		
29	Croatia osiguranje?	2 mons	Mon 6.4.09	Fri 29.5.09		
30	Turizam?	2 mons	Mon 6.4.09	Fri 29.5.09		
23	Završetak Projekta ugovorenog 22.10.2008.	0 days	Fri 1.5.09	Fri 1.5.09	22,21	31
31	U praksi prihvaćeni podatkovni standardi	2 mons	Mon 1.6.09	Fri 24.7.09	24,23	38,32
32	Uvođenje pametnih kartica	475 days	Mon 27.7.09	Fri 20.5.11	31;15	36
33	Estonska iskustva	1 mon	Mon 27.7.09	Fri 21.8.09		
34	Pametne kartice za e-banking	12 mons	Mon 27.7.09	Fri 25.6.10		
35	Pametne osobne kartice	12 mons	Mon 27.7.09	Fri 20.5.11		
38	Razvoj SOA za e-poslovanje	12 mons	Mon 27.7.09	Fri 25.6.10	31	37SS+6 mons;36
37	Popularizacija e-poslovanja	12 mons	Mon 11.1.10	Fri 10.12.10	38SS+6 mons	36
36	Opće korištenje e-poslovanja	0 days	Fri 20.5.11	Fri 20.5.11	37,38;32	

1.2. Zaključak

U mrežnom planu predviđene su sljedeće grupne aktivnosti koje su, svaka od njih, razrađene na više podaktivnosti:

- Izučavanje norma
- Stavke e-Poslovanja
- Analiza pametnih kartica
- Referentne instalacije e-Poslovanja
- Uvođenje pametnih kartica

Aktivnosti miljokazi (*milestones*) su Okrugli stol na kojem bi se raspravili dotadašnji rezultati istraživanja i gdje bi se trebalo uskladiti interese korisnika i ponuđača tehnologije za e-poslovanje, a s ciljem da se potakne što veća i brža prihvatljivost predloženih norma. U okviru toga je bitno pronaći već postojeće ili predložiti uspostavu referentnih instalacija na kojima se predložene norme operativno koriste.

Predviđene su i aktivnosti nakon završetka trenutnog projekta. Nakon što su ustanovljene postojeće i/ili planirana uspostava budućih referentnih instalacija moglo bi se reći da su neke ili sve od predloženih norma prihvaćeni u praksi i može se još intenzivnije popularizirati njihova primjena.

Grupa predviđenih aktivnosti nakon završetka ugovornih obveza unutar ovog projekta bi bilo uvođenje pametnih kartica kao preduvjeta široke primjene e-poslovanja za građanstvo. Uz izradu programskih rješenja zasnovanih na uslužnoj arhitekturi (SOA), to bi trebalo dovesti do primjetnog povećanja korištenja e-poslovanja, planirano sredinom 2011. godine.

Tijekom daljnje realizacije ovog projekta plan će se ažurirati i dopunjavati.

2. Plan realizacije Okruglog stola

Okrugli stol će se održati dana 3. lipnja 2009. godine u 12:15 sati na Sveučilištu u Zagrebu Fakultetu elektrotehnike i računarstva (FER) u dvorani D2.

2.1. Sadržaj okruglog stola

Tijekom odvijanja okruglog stola bit će obavljena javna rasprava i prezentacija:

1. Rezultati projekta *Norme u e-Poslovanju* izrađenog na FER-u
2. Prezentacija rezultata projekta *Procesni modeli i elektronički moduli temeljeni na otvorenom kôdu za e-Poslovanje* izrađenog na FOI-u

2.1.1. Pripremni dio

<i>zadatak</i>	<i>rok do</i>	<i>zadužen(i)</i>
Priprema web sjedišta za preuzimanje e-mail adrese za slanje pitanja/prijedloga	6. svibnja	- prof. Fertalj
Priprema svih materijala za Web sjedište	6. svibnja	- prof. Kalpić
Objava svih materijala na Web sjedištu	20. svibnja	- prof. Fertalj
Priprema liste za sve pozive	20. svibnja	Kalpić i svi ostali, MINGORP
Priprema sadržaja poziva	20. svibnja	- prof. Kalpić
Slanje poziva učesnicima e-mailom i prijam prijave	20. svibnja	- prof. Fertalj
Priprema prezentacija za okrugli stol	1. lipnja	- svatko svoje slajdove
Organizacija snimanja zvuka	1. lipnja	Kalpić, Mornar
Pripremni sastanak	3. lipnja u 11h Bijela vijećnica	Svi

2.1.2. Raspored okruglog stola

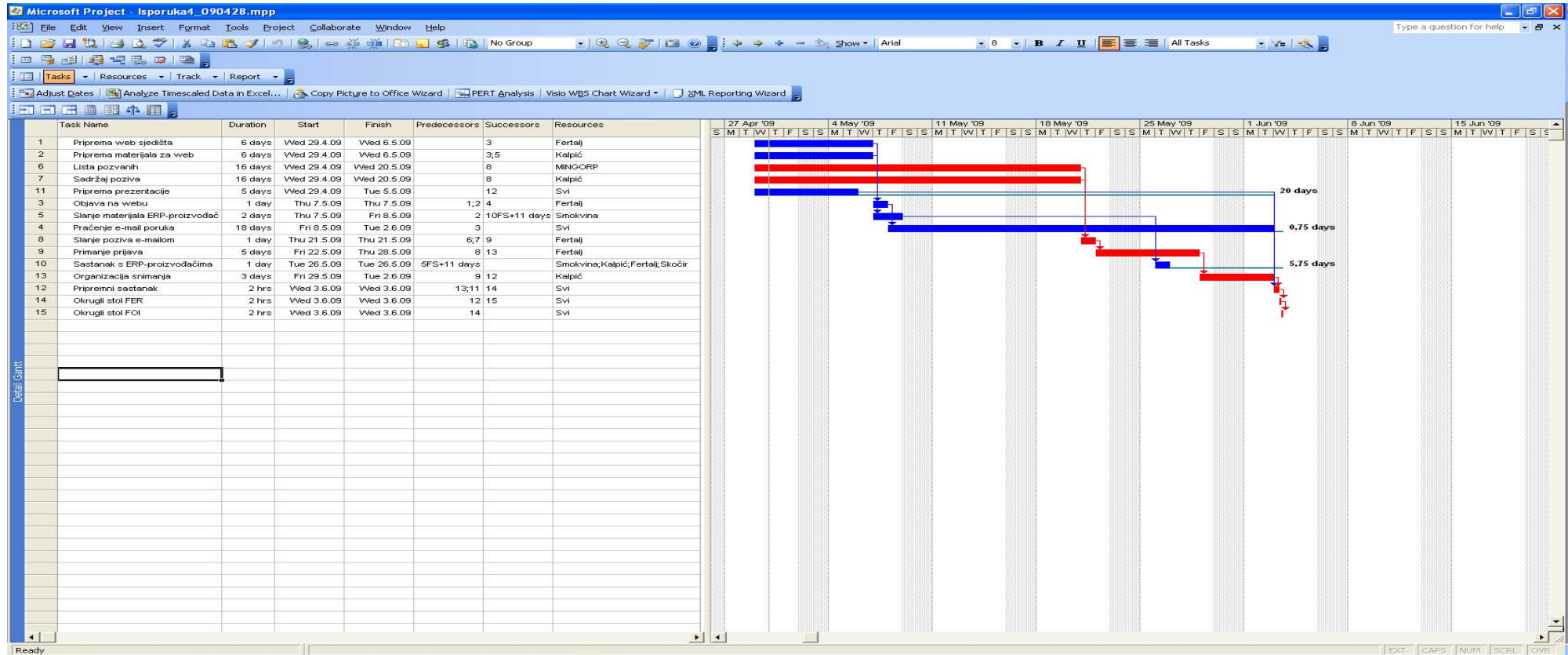
<i>od - do</i>	<i>aktivnost</i>	<i>mjesto, zaduženi</i>
12:15 - 13:45	Okrugli stol Norme i standardi u e-Poslovanju - sumarna prezentacija rezultata projekta - obrazloženje predloženih norma - prijedlog uspostave Operativnog informacijskog poslovnog centra (<i>ebProvider</i>) - rasprava o projektu, pitanja i prijedlozi iz publike - odgovori odmah ili naknadno pismeno - zaključci okruglog stola	dvorana D2, svi članovi projektnog tima - Kalpić - svi članovi projektnog tima, svatko obrazlaže svoj dio - Skočir - publika/članovi projektnog tima - Kalpić
13:45 - 14:15	Pauza s osvježenjem (kava, sokovi)	U prostoru između dvorane D2 i Vukovarske
14:15 - 16:00	Prezentacija rezultata projekta Procesni modeli i elektronički moduli temeljeni na otvorenom kôdu za e-Poslovanje	Dvorana D2, FOI

2.2. Završni dio

- analiza rezultata okruglog stola i eventualna izmjena/dopisivanje dijela materijala,

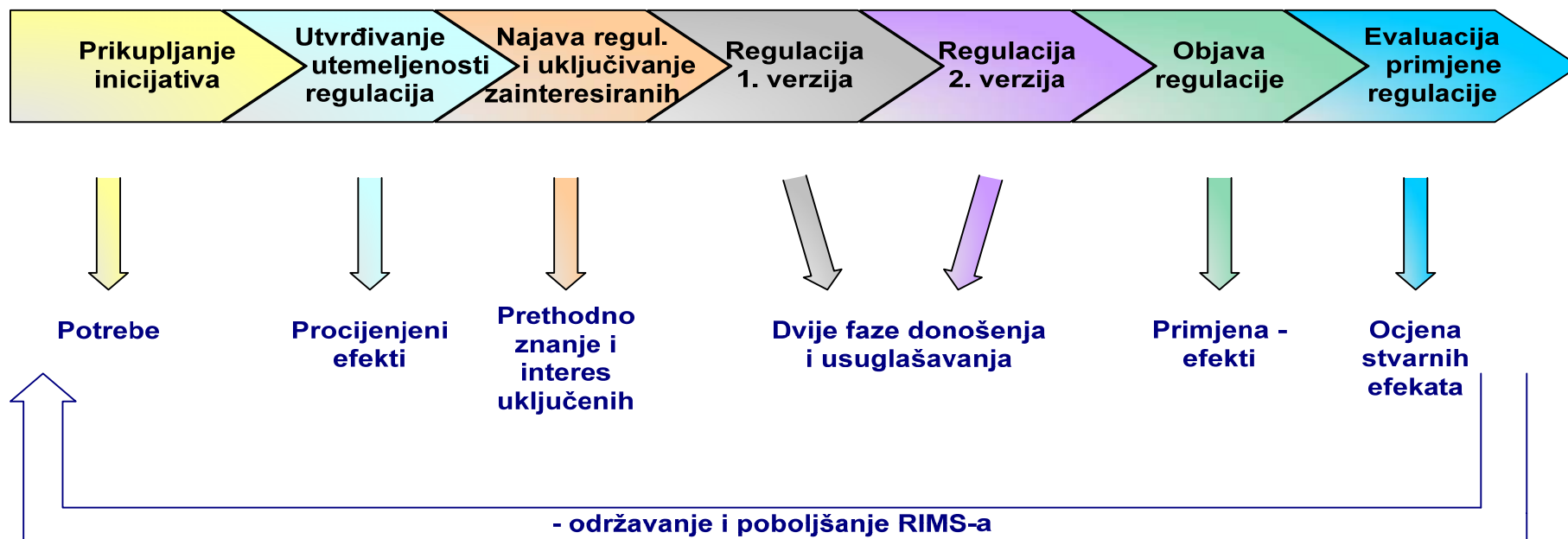

2.3. Mrežni plan realizacije Okruglog stola

3. Lanac vrijednosti objave referentnih informacijskih modela i specifikacija

Value-chain objave referentnih informacijskih modela i specifikacija (RIMS)

Područje primjene: 1 e-Identitet, 2 e-Potpis, 3 e-Katalog, 4 e-Nadmetanje, 5 e-Narudžba, 6 e-Račun, 7 e-Plaćanje, 8 e-Obavijest o plaćanju

Vrsta primjene: 1 Sigurnosna norma, 2 Semantička norma, 3 Razmjenska norma

Kategorija norme: 1 Norma međunarodnog normizacijskog tijela, 2 Otvorena norma, 3 *De facto* norma

4. Preporučene norme

Oznaka norme	Naziv norme	Donositelj norme	Područje primjene	Vrsta primjene	Kategorija norme	Gdje je u primjeni
ISO 7810	<i>Identification cards -- Physical characteristics</i>	ISO/IEC	1	1	1	Sve bankarske kartice, FINA, AKD,...
ISO 7811	<i>Identification cards - Recording technique</i>	ISO/IEC	1	1	1	Sve bankarske kartice, FINA, AKD,...
ISO 7816	<i>Identification cards - Integrated circuit cards</i>	ISO/IEC	1,2,7	1,3	1	EMV bankarske kartice, FINA, AKD, osobne iskaznice
ISO 10118-2	<i>Information technology -- Security techniques -- Hash-functions -- Part 2: Hash-functions</i>	ISO/IEC	2	1	1	
ISO/TS 15000-2:2004	<i>Electronic business eXtensible Markup Language (eXML) -- Part 2: Message service specification (eBMS).</i>	ISO/IEC	2	1	1	
ISO 13888-1	<i>Information technology -- Security techniques -- Non-repudiation -- Part 1: General</i>	ISO/IEC	2	1	1	
ISO 13888-2	<i>Information technology -- Security techniques -- Non-repudiation -- Part 2: Mechanisms using symmetric techniques</i>	ISO/IEC	2	1	1	

Područje primjene: 1 e-Identitet, 2 e-Potpis, 3 e-Katalog, 4 e-Nadmetanje, 5 e-Narudžba, 6 e-Račun, 7 e-Plaćanje, 8 e-Obavijest o plaćanju

Vrsta primjene: 1 Sigurnosna norma, 2 Semantička norma, 3 Razmjenska norma

Kategorija norme: 1 Norma međunarodnog normizacijskog tijela, 2 Otvorena norma, 3 *De facto* norma

Oznaka norme	Naziv norme	Donositelj norme	Područje primjene	Vrsta primjene	Kategorija norme	Gdje je u primjeni
ISO 13888-3	<i>Information technology -- Security techniques -- Non-repudiation -- Part 3 : Mechanisms using asymmetric techniques</i>	ISO/IEC	2	1	1	
ISO 15946-1	<i>Information technology -- Security techniques -- Cryptographic techniques based on elliptic curves -- Part 1: General</i>	ISO/IEC	1,2	1	1	
ISO 14888-1	<i>Information technology -- Security techniques -- Digital signatures with appendix -- Part 1: General</i>	ISO/IEC	2	1	1	
ISO 14888-2	<i>Information technology -- Security techniques -- Digital signatures with appendix -- Part 2: Integer factorization based mechanisms</i>	ISO/IEC	2	1	1	
ISO 14888-3	<i>Information technology -- Security techniques -- Digital signatures with appendix -- Part 3: Discrete logarithm based mechanisms</i>	ISO/IEC	2	1	1	
ISO 9594-8	<i>Information technology — Open Systems Interconnection — The Directory: Public key and attribute certificate frameworks</i>	ISO/IEC	1,2	1	1	
ISO 24727-1	<i>Identification cards — Integrated circuit card programming interfaces —Part 1:Architecture</i>	ISO/IEC	1	1	1	

Područje primjene: 1 e-Identitet, 2 e-Potpis, 3 e-Katalog, 4 e-Nadmetanje, 5 e-Narudžba, 6 e-Račun, 7 e-Plaćanje, 8 e-Obavijest o plaćanju

Vrsta primjene: 1 Sigurnosna norma, 2 Semantička norma, 3 Razmjenska norma

Kategorija norme: 1 Norma međunarodnog normizacijskog tijela, 2 Otvorena norma, 3 *De facto* norma

Oznaka norme	Naziv norme	Donositelj norme	Područje primjene	Vrsta primjene	Kategorija norme	Gdje je u primjeni
ISO 24727-2	<i>Identification cards — Integrated circuit card programming interfaces —Part 2: Generic card interface</i>	ISO/IEC	1	1	1	
ISO 24727-3	<i>Identification cards — Integrated circuit card programming interfaces —Part 3: Application interface</i>	ISO/IEC	1	1	1	
ISO 19794-1	<i>Information Technology -- Biometric data interchange formats - Part 1: Framework</i>	ISO/IEC	1	1	1	
ISO 19794-2	<i>Information Technology -- Biometric data interchange formats - Part 2: Finger minutiae data</i>	ISO/IEC	1	1	1	
ISO 19794-3	<i>Information Technology -- Biometric data interchange formats - Part 3: Finger pattern spectral data</i>	ISO/IEC	1	1	1	
ISO 19794-4	<i>Information Technology -- Biometric data interchange formats - Part 4: Finger image data</i>	ISO/IEC	1	1	1	
ISO 19794-5	<i>Information Technology -- Biometric data interchange formats - Part 5: Face image data</i>	ISO/IEC	1	1	1	

Područje primjene: 1 e-Identitet, 2 e-Potpis, 3 e-Katalog, 4 e-Nadmetanje, 5 e-Narudžba, 6 e-Račun, 7 e-Plaćanje, 8 e-Obavijest o plaćanju

Vrsta primjene: 1 Sigurnosna norma, 2 Semantička norma, 3 Razmjenska norma

Kategorija norme: 1 Norma međunarodnog normizacijskog tijela, 2 Otvorena norma, 3 *De facto* norma

Oznaka norme	Naziv norme	Donositelj norme	Područje primjene	Vrsta primjene	Kategorija norme	Gdje je u primjeni
ISO 19794-6	<i>Information Technology -- Biometric data interchange formats - Part 6: Iris image data</i>	ISO/IEC	1	1	1	
ISO 19794-7	<i>Information Technology -- Biometric data interchange formats - Part 7: Signature/sign behavioural data</i>	ISO/IEC	1	1	1	
ISO 19794-8	<i>Information Technology -- Biometric data interchange formats - Part 8: Finger pattern skeletal data</i>	ISO/IEC	1	1	1	
ISO 14443-1	<i>Identification cards — Contactless integrated circuit cards - Proximity cards - Part 1: Physical characteristics</i>	ISO/IEC	1,7	1,3	1	e-osobna, e-putovnica, Javni prijevoz, e-kiosk
ISO 14443-2	<i>Identification cards — Contactless integrated circuit cards - Proximity cards - Part 2: Radio frequency power and signal interface</i>	ISO/IEC	1,7	1,3	1	e-osobna, e-putovnica, Javni prijevoz, e-kiosk
ISO 14443-3	<i>Identification cards — Contactless integrated circuit cards - Proximity cards - Part 3: Initialization and anticollision</i>	ISO/IEC	1,7	1,3	1	e-osobna, e-putovnica, Javni prijevoz, e-kiosk
ISO 14443-4	<i>Identification cards — Contactless integrated circuit cards - Proximity cards - Part 4: Transmission protocol</i>	ISO/IEC	1,7	1,3	1	e-osobna, e-putovnica, Javni prijevoz, e-kiosk

Područje primjene: 1 e-Identitet, 2 e-Potpis, 3 e-Katalog, 4 e-Nadmetanje, 5 e-Narudžba, 6 e-Račun, 7 e-Plaćanje, 8 e-Obavijest o plaćanju

Vrsta primjene: 1 Sigurnosna norma, 2 Semantička norma, 3 Razmjenska norma

Kategorija norme: 1 Norma međunarodnog normizacijskog tijela, 2 Otvorena norma, 3 *De facto* norma

Oznaka norme	Naziv norme	Donositelj norme	Područje primjene	Vrsta primjene	Kategorija norme	Gdje je u primjeni
ISO 15693-1	<i>Identification Cards - Contactless integrated circuit cards - Vicinity cards - Part 1: Physical characteristics</i>	ISO/IEC	1	1	1	
ISO 15693-2	<i>Identification Cards - Contactless integrated circuit cards - Vicinity cards - Part 2: Air interface and initialization</i>	ISO/IEC	1	1	1	
ISO 15693-3	<i>Identification Cards - Contactless integrated circuit cards - Vicinity cards - Part 3: Anticollision and transmission protocols</i>	ISO/IEC	1	1	1	
ISO 15693-4	<i>Identification Cards - Contactless integrated circuit cards - Vicinity cards - Part 4: Extended command set and security features</i>	ISO/IEC	1	1	1	
ISO 18092	<i>Information technology -- Telecommunications and information exchange between systems -- Near Field Communication -- Interface and Protocol</i>	ISO/IEC	1,7	1,3	1	
ISO 21481	<i>Information technology -- Telecommunications and information exchange between systems -- Near Field Communication Interface and Protocol -2 (NFCIP-2)</i>	ISO/IEC	1,7	1,3	1	

Područje primjene: 1 e-Identitet, 2 e-Potpis, 3 e-Katalog, 4 e-Nadmetanje, 5 e-Narudžba, 6 e-Račun, 7 e-Plaćanje, 8 e-Obavijest o plaćanju

Vrsta primjene: 1 Sigurnosna norma, 2 Semantička norma, 3 Razmjenska norma

Kategorija norme: 1 Norma međunarodnog normizacijskog tijela, 2 Otvorena norma, 3 *De facto* norma

Oznaka norme	Naziv norme	Donositelj norme	Područje primjene	Vrsta primjene	Kategorija norme	Gdje je u primjeni
ETSI TS 101 733	<i>Electronic signature formats</i>	CEN/ISSS/ETSI	1,2	1	2	
ETSI TS 101 903	<i>XML Advanced Electronic Signatures (XadES)</i>	CEN/ISSS/ETSI	2	1	2	
ETSI TS 101 861	<i>Time Stamping Profile</i>	CEN/ISSS/ETSI	2	1	2	
ETSI TS 101 456	<i>Policy Requirements for Certification Authorities Issuing Qualified Certificates</i>	CEN/ISSS/ETSI	1,2	1	2	FINA
ETSI TS 102 042	<i>Policy requirements for certification authorities issuing public key certificates</i>	CEN/ISSS/ETSI	1,2	1	2	FINA
ETSI TS 102 280	<i>X.509 V.3 Certificate Profile for Certificates Issued to Natural Persons</i>	CEN/ISSS/ETSI	1,2	1	2	
ETSI TS 101 862	<i>Qualified Certificate Profile</i>	CEN/ISSS/ETSI	1,2	1	2	FINA
CWA 14355	<i>Guidelines for the implementation of Secure Signature-Creation Devices</i>	CEN/ISSS/CWA	2	1	2	
CWA 14169	<i>Secure signature-creation devices "EAL 4+"</i>	CEN/ISSS/CWA	2	1	2	
CWA 14365	<i>Guide on the use of Electronic Signature</i>	CEN/ISSS/CWA	2	1	2	

Područje primjene: 1 e-Identitet, 2 e-Potpis, 3 e-Katalog, 4 e-Nadmetanje, 5 e-Narudžba, 6 e-Račun, 7 e-Plaćanje, 8 e-Obavijest o plaćanju

Vrsta primjene: 1 Sigurnosna norma, 2 Semantička norma, 3 Razmjenska norma

Kategorija norme: 1 Norma međunarodnog normizacijskog tijela, 2 Otvorena norma, 3 *De facto* norma

Oznaka norme	Naziv norme	Donositelj norme	Područje primjene	Vrsta primjene	Kategorija norme	Gdje je u primjeni
CWA 14167-1	<i>Security Requirements for Trustworthy Systems Managing Certificates for Electronic Signature</i>	CEN/ISSS/CWA	2	1	2	
CWA 14167-2	<i>Cryptographic Module for CSP Signing Operations - Protection Profile</i>	CEN/ISSS/CWA	2	1	2	
CWA 14167-3	<i>Cryptographic Module for CSP Key Generation Services - Protection Profile</i>	CEN/ISSS/CWA	2	1	2	
CWA 14168	<i>Secure Signature-Creation Devices-"EAL 4"</i>	CEN/ISSS/CWA	2	1	2	
CWA 14170	<i>Security Requirements for Signature Creation Applications</i>	CEN/ISSS/CWA	2	1	2	
CWA 14171	<i>General Guidelines for Electronic Signature Verification</i>	CEN/ISSS/CWA	1,2	1	2	
CWA 14172-1	<i>EESSI Conformity Assessment Guidance: Part 1 - General introduction</i>	CEN/ISSS/CWA	2	1	2	
CWA 14172-2	<i>EESSI Conformity Assessment Guidance: Part 2 - Certification Authority services and processes</i>	CEN/ISSS/CWA	2	1	2	FINA
CWA 14172-3	<i>EESSI Conformity Assessment Guidance: Part 3 - Trustworthy systems managing certificates for electronic signatures</i>	CEN/ISSS/CWA	2	1	2	

Područje primjene: 1 e-Identitet, 2 e-Potpis, 3 e-Katalog, 4 e-Nadmetanje, 5 e-Narudžba, 6 e-Račun, 7 e-Plaćanje, 8 e-Obavijest o plaćanju

Vrsta primjene: 1 Sigurnosna norma, 2 Semantička norma, 3 Razmjenska norma

Kategorija norme: 1 Norma međunarodnog normizacijskog tijela, 2 Otvorena norma, 3 *De facto* norma

Oznaka norme	Naziv norme	Donositelj norme	Područje primjene	Vrsta primjene	Kategorija norme	Gdje je u primjeni
CWA 14172-4	<i>EESSI Conformity Assessment Guidance: Part 4 - Signature creation applications and general guidelines for electronic signature verification</i>	CEN/ISSS/CWA	2	1	2	
CWA 14172-5	<i>EESSI Conformity Assessment Guidance: Part 5 - Secure signature-creation devices</i>	CEN/ISSS/CWA	2	1	2	
CWA 14890-1	<i>Application Interface for smart cards used as Secure Signature Creation Devices - Part 1: Basic requirements</i>	CEN/ISSS/CWA	1	1	2	
CWA 14890-2	<i>Application Interface for smart cards used as Secure Signature Creation Devices - Part 2: Additional Services</i>	CEN/ISSS/CWA	1	1	2	
RFC 2256	<i>A Summary of the X.500(96) User Schema for use with LDAPv3</i>	IETF	1,2	1	3	
RFC 3161	<i>Internet X.509 Public key Infrastructure Time-Stamp protocol (TSP)</i>	IETF	2	1	3	
RFC 2251	<i>Lightweight Directory Access Protocol (v3)</i>	IETF	1,2	1	3	
RFC 3280	<i>Internet X.509 Public Key Infrastructure Certificate and Certificate Revocation List (CRL) Profile</i>	IETF	1,2	1	3	FINA

Područje primjene: 1 e-Identitet, 2 e-Potpis, 3 e-Katalog, 4 e-Nadmetanje, 5 e-Narudžba, 6 e-Račun, 7 e-Plaćanje, 8 e-Obavijest o plaćanju

Vrsta primjene: 1 Sigurnosna norma, 2 Semantička norma, 3 Razmjenska norma

Kategorija norme: 1 Norma međunarodnog normizacijskog tijela, 2 Otvorena norma, 3 *De facto* norma

Oznaka norme	Naziv norme	Donositelj norme	Područje primjene	Vrsta primjene	Kategorija norme	Gdje je u primjeni
<i>RFC 3739</i>	<i>Internet X.509 Public Key Infrastructure: Qualified Certificates Profile</i>	<i>IETF</i>	1,2	1	3	FINA
<i>XML-DSig</i>	<i>XML-Signature Syntax and Processing</i>	W3C	1,2,3,4,5,6,7,8	1	3	
<i>XML-Enc</i>	<i>XML- Encryption syntax and processing</i>	W3C	1,2,3,4,5,6,7,8	1	3	
<i>SAML V2.0</i>	<i>Security Assertion Markup Language</i>	<i>OASIS</i>	1,2,3,4,5,6,7,8	1	3	
<i>WS-Security 1.1</i>	<i>Web Services Security (WSS)</i>	<i>OASIS</i>	1,2,3,4,5,6,7,8	1	3	
<i>WS-I-Basic Profile 1.0</i>	<i>Web Services-Interoperability Basic profile 1.0</i>	<i>OASIS</i>	1,2,3,4,5,6,7,8	1	3	
<i>ebXML - MS-SM V 3.0</i>	<i>ebXML Messaging Services - Security Module</i>	<i>OASIS</i>	3,4,5,6,7,8	1,3	3	
<i>CEN/TS 15480-1</i>	<i>Identification card systems -European Citizen Card - Part 1: Physical, electrical and transport protocol characteristic</i>	<i>CEN/TC 224 WG 15 ECC</i>	1	1	2	
<i>CEN/TS 15480-2</i>	<i>Identification Card systems - European Citizen Card - part2 : Logical data structure and card services</i>	<i>CEN/TC 224 WG 15 ECC</i>	1	1	2	
<i>EMV 4.2-1</i>	<i>Book 1 - Application Independent ICC to Terminal Interface Requirements</i>	<i>EMVCo</i>	1,7,8	1	3	Banke

Područje primjene: 1 e-Identitet, 2 e-Potpis, 3 e-Katalog, 4 e-Nadmetanje, 5 e-Narudžba, 6 e-Račun, 7 e-Plaćanje, 8 e-Obavijest o plaćanju

Vrsta primjene: 1 Sigurnosna norma, 2 Semantička norma, 3 Razmjenska norma

Kategorija norme: 1 Norma međunarodnog normizacijskog tijela, 2 Otvorena norma, 3 *De facto* norma

Oznaka norme	Naziv norme	Donositelj norme	Područje primjene	Vrsta primjene	Kategorija norme	Gdje je u primjeni
<i>EMV 4.2-2</i>	<i>Book 2 - Security and Key Management</i>	<i>EMVCo</i>	1,7,8	1	3	Banke
<i>EMV 4.2-3</i>	<i>Book 3 - Application Specification</i>	<i>EMVCo</i>	1,7,8	1	3	Banke
<i>EMV 4.2-4</i>	<i>Book 4 - Cardholder, Attendant, and Acquirer Interface Requirements</i>	<i>EMVCo</i>	1,7,8	1	3	Banke
<i>GlobalPlatform Card 2.2</i>	<i>Card Specification</i>	<i>GlobalPlatform</i>	1,2,7	1	3	
<i>ISO/TS 15000-5:2005: CCTS</i>	<i>Core Components Technical Specification 2.01</i>	<i>UNCEFACT, ISO</i>	3,4,5,6,8	2	1	Primjenjuje se u sklopu drugih norma kao što su UBL, GS1, OAGIS. Primjeri država su navedeni pod OASIS UBL 2.0
<i>OASIS UBL 2.0</i>	<i>Universal Business Language 2.0</i>	<i>OASIS</i>	3,4,5,6,8,	2	2	Danska, Španjolska, Island, Švedska, Turska
<i>OAGIS 9.x</i>	<i>Open Applications Group Integration Specification</i>	<i>OAGI</i>	3,4,5,6,8	2	2	Agrokor (verzija 8)

Područje primjene: 1 e-Identitet, 2 e-Potpis, 3 e-Katalog, 4 e-Nadmetanje, 5 e-Narudžba, 6 e-Račun, 7 e-Plaćanje, 8 e-Obavijest o plaćanju

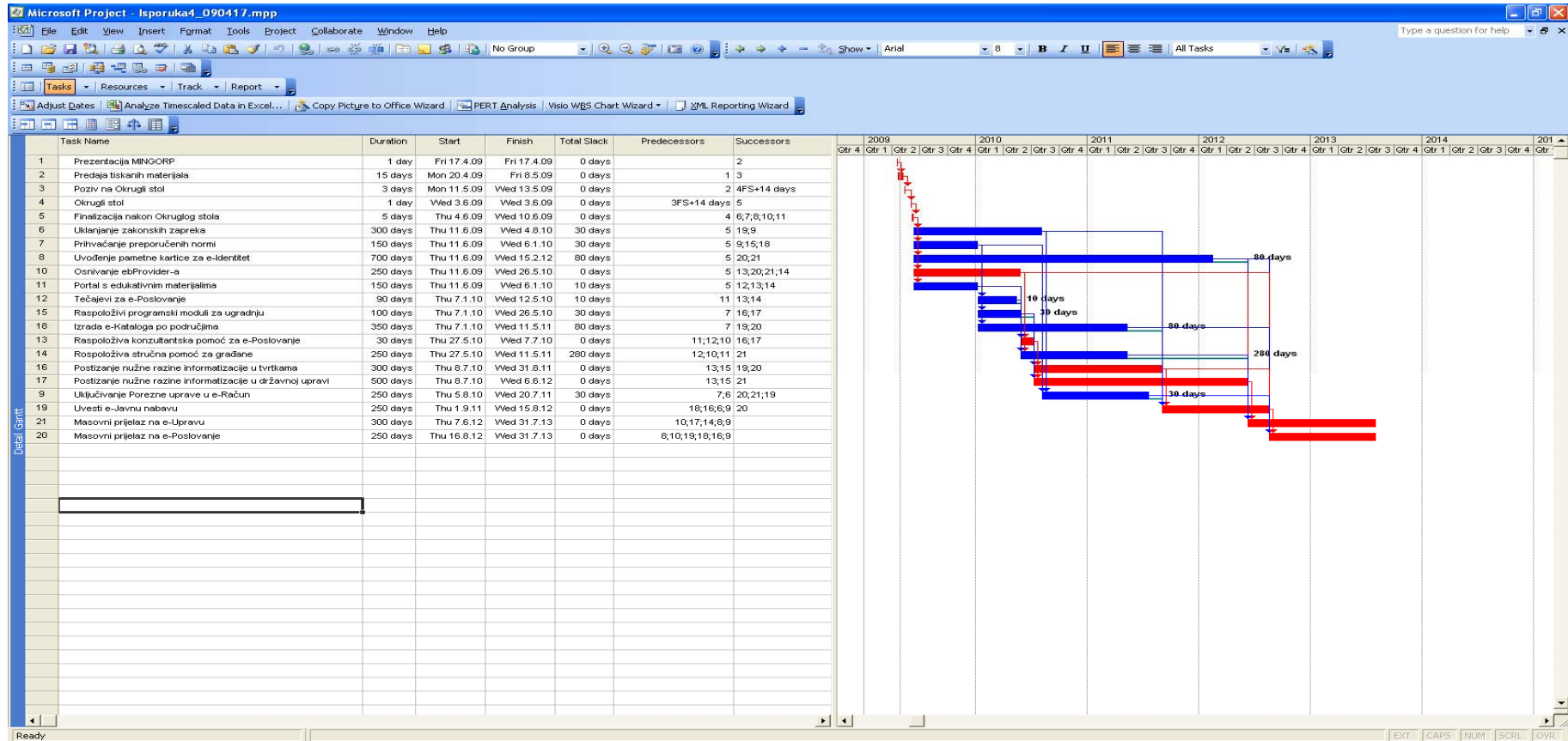
Vrsta primjene: 1 Sigurnosna norma, 2 Semantička norma, 3 Razmjenska norma

Kategorija norme: 1 Norma međunarodnog normizacijskog tijela, 2 Otvorena norma, 3 *De facto* norma

Oznaka norme	Naziv norme	Donositelj norme	Područje primjene	Vrsta primjene	Kategorija norme	Gdje je u primjeni
<i>SOAP 1.1</i>	<i>Simple Object Access Protocol</i>	<i>W3C</i>	1,2,3,4,5,6,7,8	3	3	Hrvatska, Europa, svijet
<i>SwA</i>	<i>SOAP Messages with Attachments</i>	<i>W3C</i>	1,2,3,4,5,6,7,8	3	3	Hrvatska, Europa, svijet
<i>WSDL 1.1</i>	<i>Web Services Description Language</i>	<i>W3C</i>	3,4,5,6,7,8	3	3	Hrvatska, Europa, svijet
<i>WS-Reliable Messaging</i>	<i>Web Services Reliable Messaging</i>	<i>OASIS</i>	3,4,5,6,7,8	3	3	
<i>WS-I Basic Profile 1.0</i>	<i>Web Services Interoperability Basic Profile</i>	<i>WS-I</i>	1,2,3,4,5,6,7,8	3	3	
<i>XML 1.0</i>	<i>eXtensible Markup Language</i>	<i>W3C</i>	1,2,3,4,5,6,7,8	3	3	Hrvatska, Europa, svijet
<i>XML schema Parts 0-2:2001</i>	<i>XML Schema</i>	<i>W3C</i>	1,2,3,4,5,6,7,8	3	3	Hrvatska, Europa, svijet
<i>XSL version 1.0</i>	<i>eXtensible Stylesheet Language</i>	<i>W3C</i>	1,2,3,4,5,6,7,8	3	3	Hrvatska, Europa, svijet
<i>ISO/IEC 19757-3: Schematron</i>	<i>Schematron</i>	<i>ISO</i>	1,2,3,4,5,6,7,8	3	1	Vidi OASIS UBL 2.0.

5. Mrežni plan uvođenja e-Poslovanja

6. Zaključak

Priloženi su mrežni planovi realizacije ovog projekta te organizacije i provedbe Okruglog stola kao važnog segmenta u oblikovanju prijedloga preporučenih norma i postupaka koji imaju za cilj široko uvođenje e-Poslovanja u Hrvatskoj. Slijedi tablični prikaz preporučenih norma do kojeg se došlo izučavanjem iskustva razvijenijih zemalja, prvenstveno članica EU, temeljem dokazane najbolje prakse nekih gospodarskih čimbenika i banaka u Hrvatskoj. Moguće su bile modifikacije temeljem sugestija dionika Okruglog stola, međutim na Okruglom stolu nije bilo kritičkih primjedaba. Na kraju je srednjoročni plan osnovnih aktivnosti za postizanje željenog cilja. Mrežni planovi koji se odnose na danas već protekle aktivnosti namjerno nisu naknadno mijenjani jer se htjelo pokazati da su bili odraz promatranja u trenutku oblikovanja. Time se ujedno želi ukazati da u pravilu stvarno odvijanje projekata zamjetno odstupa od planskih pretpostavki. Koliko god da je planirano oprezno, odnosno pesimistički, stvarnost je pogotovo u području informatizacije, još nepovoljnija. To međutim ne znači da planiranje nema smisla. Ono ipak pomaže u sagledavanju cjeline projekta i međuzavisnosti nužnih aktivnosti. Također treba biti svjestan da posao informatizacije nikad nije dovršen. Ono što je bitno, jest to da se stalno ide prema poboljšanju. Međutim, u hodu, kako se tehnologija stalno razvija, rastu potrebe i apetiti korisnika, te je proces kontinuiranog karaktera. Tako će to biti u dogledno vrijeme, sve dok računarstvo i informacijske tehnologije ne postanu klasične discipline visokog stupnja zrelosti, u kojima se rijetko događa išta novoga.

